

Suomen yliopistokirjastojen neuvosto

MUISTIO
16.5.2005

Aika: Maanantai 9.5.2005 klo 10 – 16

Paikka: Teknillinen korkeakoulu, Hallituksen istuntosali, Otakaari 1, Espoo

Läsnä:

Muhonen, Ari, Teknillisen korkeakoulun kirjasto, pj
Ala-Peijari, Esko, Teatterikorkeakoulu
Ekholm, Kai, Helsingin yliopiston kirjasto
Forsman, Maria, Helsingin yliopiston kirjasto
Haarala, Arja-Riitta, Tampereen teknillinen korkeakoulu
Hjerppe, Matti, Helsingin yliopisto, keskustakampuksen kirjastot
Hämynen, Helena, Joensuun yliopiston kirjasto
Iivonen, Mirja, Tampereen yliopiston kirjasto
Järvinen, Tiina, Maanpuolustuskorkeakoulun kirjasto
Koskimies, Irmeli, Sibelius-Akatemian kirjasto
Lehtonen, Eeva-Liisa, Helsingin kauppakorkeakoulun kirjasto
Lipponen, Reino, Lapin yliopiston kirjasto
Nurminen, Tuulikki, Turun yliopiston kirjasto
Nygren, Ulla, Turun kauppakorkeakoulun kirjasto
Palonen, Vuokko, Vaasan tiedekirjasto, Tritonia
Rajakiili, Pirjo, Helsingin yliopisto, Terveystieteiden keskuskirjasto
Saarti, Jarmo, Kuopion yliopiston kirjasto
Schröder, Maria, Svenska handelshögskolans bibliotek
Sinikara, Kaisa, Helsingin yliopisto
Södergård, Pia (Tore Ahlbäckin tilalla), Åbo Akademis bibliotek
Turpeinen, Marita, Taideteollisen korkeakoulun kirjasto
Ukkola, Anja, Lappeenrannan teknillisen korkeakoulun kirjasto
Vatanen, Pirjo, Jyväskylän yliopiston kirjasto
Vattulainen, Pentti, Varastokirjasto

Poissa:

Fabritius, Hannele, Helsingin yliopisto, Kumpulan tiedekirjasto
Kytömäki, Päivi, Oulun yliopiston kirjasto
Myllys, Heli, Helsingin yliopisto, Viikin tiedekirjasto
Perttula, Sinikka, Kuvataideakatemian kirjasto

Asiantuntijat:

Hakala, Juha, Helsingin yliopiston kirjasto
Hormia-Poutanen, Kristiina, Helsingin yliopiston kirjasto
Reijonen, Irma, Opetusministeriö

Sihteeri:

Malmgren, Marja, Teknillisen korkeakoulun kirjasto

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Ari Muhonen toivotti osallistujat tervetulleiksi. Ennen kokouksen alkua tutkija Panu Nykänen kertoi Teknillisen korkeakoulun ja sen kirjaston historiasta. Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 10.25.

2. Asialistan hyväksyminen

Hyväksyttiin kokouksen asialista. Siirrettiin Varastokirjaston strategia käsiteltäväksi kohdassa 3.3.

3. Strategiat

3.1 Kansalliskirjastostrategia

Kai Ekholm kertoi Kansalliskirjaston uuden strategian valmistelusta. Valmistelutyöryhmässä on Helsingin yliopiston ja kansalliskirjaston lisäksi edustajia eri kirjastosektoreilta sekä kirjaston asiakasryhmistä. Verkostoa työryhmässä edustaa Ari Muhonen. Verrattuna aikaisempaan, paljon vanhaa on karsittu ja uutta tullut mukaan liittyen mm. valmisteilla olevaan toimialan laajennukseen. Strategian toteuttamisen työvälineinä tullaan käyttämään eri päätoimintoja varten laadittavia tuloskortteja. Strategia-asiaa käsitellään kirjaston johtokunnassa kesäkuun alussa.

3.2 Yliopistokirjastojen verkoston strategian päivitys

Alustuksena Irma Reijonen ja Ari Muhonen kertoivat strategian päivityksen laajuudesta ja sisällöstä. Kovin suuria muutoksia päivitysluonnos ei sisällä, tavoitteena on aloittaa uuden strategian laatiminen vuoden 2006 alussa. Puheenjohtaja toivoi, että luonnos voitaisiin keskustelujen jälkeen hyväksyä tämän kokouksen kuluessa. Luonnoksessa yliopistokirjastojen verkoston kuvaus on siirretty strategian alkuun, visiota ja muuttuvaa toimintaympäristöä käsittelevät kohdat uusittu, perustehtävät ryhmitetty uudelleen, strategisten tavoitteiden järjestystä muutettu ja vaikuttavuuden arviointi ja vahvistaminen nostettu pääotsikoksi. Keskusteltiin luonnostekstin yksityiskohdista, strategian aikajänteestä, verkoston merkityksestä sekä kohtaan perustehtävät liittyvän kuvan sisällöstä (Kuva: yliopistokirjastojen palveluketju).

Päätettiin hyväksyä luonnos muutamin muutoksin ja lisäyksin. Irma Reijonen ja Maria Forsman tekevät sovitut muutokset ja lisäykset strategialuonnokseen.

3.3 Varastokirjastostrategia

Pentti Vattulainen kertoi Varastokirjaston toiminnan arviointiraportista (Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2005:14). Raportissa on arvioitu Varastokirjaston toiminnan vaikuttavuutta, prosessien laatua sekä merkitystä tietohuoltojärjestelmälle. Toiminnan kannalta keskeisenä kysymyksenä tulee olemaan paperimuotoisen aineiston asema tulevaisuudessa.

Suosituksena arviointiraportissa on strategian laatiminen Varastokirjastolle talous- ja toimintasuunnitelman lisäksi. Strategia valmistellaan yhdessä henkilökunnan ja OPM:n kanssa kehyspaperiksi tulevalle toiminnalle.

4. Kansalliskirjaston toimialalaajennus

Kristiina Hormia-Poutanen kertoi Kansalliskirjaston toimialan laajennuksen valmistelujen etenemisestä. Laajennuksen toteutuessa kansalliskirjasto tulee palvelemaan koko kirjastoverkkoa ja mm. kansalliset tietokannat tullaan tarjoamaan vapaaseen kansalaiskäyttöön. Keskusteltiin toimialan laajennuksen edellyttämistä toimintaprosessien arvioinneista ja muutoksista, palvelujen kehittämistarpeista sekä toteutuksen rahoituksesta. Todettiin asiaan liittyvän paljon kysymyksiä, joista on jatkossa keskusteltava.

5. Tietokarttahankkeen jatkorahoitus ja pysyvä toiminnan resurssitarve

Juha Hakala kertoi tietokarttahankkeen lähitulevaisuuden näkymistä. Tietokartta toteutetaan ENCompass-kokoelmana (= Kirsti-tietokanta). Pohjana kuvailuissa käytetään Kirjastot-tietokantaa (Suomen tieteellisten kirjastojen oppaan on-line-versio), jonne kirjastot päivittävät perustietojensa lisäksi kokoelmatiedot. Jatkossa toiminnan koordinointi ja kehittäminen edellyttää suunnittelijan palkkaamista hanketta varten. Keskusteltiin hankkeen rahoituksesta, kirjastoilta edellytettävistä panostuksista ja kustannusten jakautumisesta sekä hankkeen laajuudesta. Tulevaisuudessa mukaan tulevat mahdollisesti myös museo- ja arkistosektorit. Päätettiin jatkaa asian käsittelyä työvaliokunnan, ohjausryhmän ja Kansalliskirjaston yhteistyönä.

6. Linnea2-konsortion kaukopalveluselvityksen jatkotoimet

Ari Muhonen esitteli Linnea2-konsortion asettaman kaukopalvelun selvitystyöryhmän työn tuloksia. Keskusteltiin UB:sta saaduista kokemuksista ja toiminnan tavoitteista. Todettiin asian koskevan kaikkia ja siitä syystä kansallinen ratkaisu olisi hyvä löytää. Päätettiin muodostaa työryhmä selvittämään UB:n jatkoon liittyviä kysymyksiä. Ryhmään valittiin Arja-Riitta Haarala, Mirja Iivonen ja Ari Muhonen. Selvitystyön tulee olla valmiina lokakuussa.

7. Avoimen yliopiston opiskelijoiden kirjastopalvelut

Kristiina Hormia-Poutanen kertoi avoimen yliopiston opiskelijoille tarjottavien verkkoaineistojen käyttöön liittyvistä kysymyksistä. Tavoitteena on selvittää aineistojen käyttöön liittyviä hinnoittelumalleja sekä niiden vaikutusta aineistohankinnan kokonaiskustannuksiin.

8. Tiedotusasiat

8.1 Yhteiskirjastojen asiat

Kristiina Hormia-Poutanen esitteli yhteiskirjastojen aineistojen käyttöön liittyviä ongelmia. FinELib selvittää asiaa.

Keskusteltiin kirjastojen yhteistilastoihin liittyvistä ongelmista. Ongelmallisiksi on koettu esimerkiksi tilojen käyttöön (mm. ryhmätyöhuoneet) liittyvät tilastoinnit.

8.2 Varastokirjaston arviointiraportti

Käsiteltiin kohdassa 3.3.

8.3 Opetusministeriön työryhmän suositukset vapaan tieteellisen julkaisemisen edistämisestä

Keskusteltiin lyhyesti Opetusministeriön työryhmän suosituksista (<http://www.minedu.fi/julkaisut/tiede/2005/tr08/kuvailu.html>). Todettiin, että aihetta tullaan käsittelemään tarkemmin Otaniemessä 25.5. järjestettävässä Julkaisuseminaarissa.

8.4 Lausunto kansainvälisen kirjastostandardin uudistetusta luonnoksesta

Irma Reijonen esitteli ISO CD2789 standardin tilannetta. SFS on pyytänyt standardista lausuntoa, jonka valmisteluun ovat osallistuneet Tuulikki Nurminen, Anneli Ahtola, Kaisa Sinikara ja Irma Reijonen.

9. Muut asiat

Marita Turpeinen välitti neuvostolle Helsingin kaupunginkirjastosta tulleen kyselyn olisiko yliopistokirjastoilla halukkuutta liittyä Kysy kirjastonhoitajalta-palveluun (<http://www.lib.hel.fi/kysy.asp>).

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen noin klo 16.10.